

MAGYAR NÉP

KÉPES HETILAP

Előfizetési árak:
 egész évre 150.— L., félévre 85.— L.
 Egyes szám ára 4.— L.
 Külföldre egész évre 250.— L.

Laptulajdonos: Magyar Nép R. T.
Főszerkesztő: Gyallay Domokos.
Felelős szerkesztő és ügyv. igazgató:
 dr. Szász Ferenc.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
 CLUJ,
 Strada Baron L. Pop 5. szám.
 Megjelenik minden szombaton.

Megindult a sárgák harca a fehérek ellen.

A kínaiak és japánok régóta folyó háboruszkodása nagy fordulóponthoz érkezett. Eddig a harcnak az volt a színezete, hogy Japán el akarja foglalni és le akarja igázni Kinát, tehát a harcot önző hatalmi érdekből folytatja a vele egyfajta kinaiak ellen.

A kínaiak előtt ez a harc tehát méltán volt gyűlöletes.

Az utóbbi hetekben azonban a japánok új hadi célt tűztek maguk elé. Ma azt hirdetik, hogy a kínaiakat nem akarják leigázni, hanem akarják leigázni, hanem éppen föl akarják szabadítani a szolgaságból. Abból a szolgaságból tudniillik, amelybe az európai hódító hatalmak, első sorban az angolok döntötték őket.

A japánok ilyenformán megkezdették azt a harcot, amelynek lehetőségéről annyit cikkeztek az újságok. A *sárgák harca* megindult a *fehérek* ellen. A vezető szerepet ebben a küzdelemben Japán ragadta magához, de az igazi érdekelt felek azok az ázsiai népek, amelyeket európai hatalmak, mint kizsákmányolásra szolgáló gyarmatokat, leigáztak. A legszomorubb és legszégeylenetesebb ezek között a kínaiak helyzete. Ezekről az európai hatalmak ugynevezett *engedményes* területeket csikartak ki s azokon át szívták a béna óriás életerejét. Kinának legjobb kikötő városai ilyen engedményes terü-

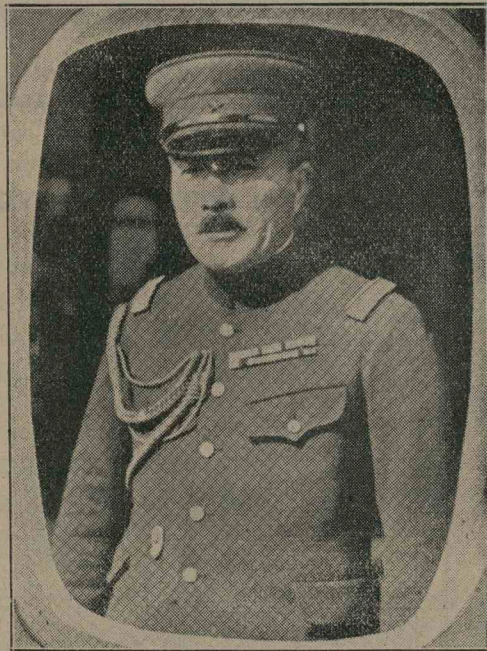
tekre osztottak s a hatalmas nép gazdasági és politikai elvérezésére nyitottak utat.

Japán most azzal kecsegteti a kínaiakat, hogy ezektől az önző haszonélvezőitől meg fogja szabadítani őket. Tien-csin és Swatou városokban már föl is lépett az angol engedményes területek ellen. Kardjára ütve követeli, hogy az angolok hagyják el az engedményes területeket, a megszállott városokat adják vissza Kinának.

Ez a föllépés, persze, most már a kínaiaknak is nagyon tetszik s arra kezdenek hajlani, hogy a japánokban nem leigázókat, hanem szabadítókat kell látniok. Ma már a japánokhoz seregestől pártolnak át és azokat kezdik árulóknak tartani, akik angol,

francia meg orosz támogatással a japánok ellen harcolnak.

A Távolkeleten beállott fordulat az európai szembenállásokra is nagy hatással van. A tengelyhatalmak helyesléssel és megelégedéssel nézik a japánok angolelles föllépését, sőt titkos megállapodások alapján, alighanem támogatják is azt. Mussolini régebbi szava most kezd értelmet nyerni. Azt mondotta ugyanis, hogy a tengelyhatalmak a bekerítési politikának minden egyes lépésére megadják a feleletet. A japánok angolelles tevékenysége elég súlyos feleletet jelent.

Itagaki tábornok, japán hadügyminiszter.

Japán nők diszes műveket készítenek.

A külügyminiszter sikerei.

Románia külügyminiszterének, Gafencunak külföldi utazásairól több ízben beszámoltunk. Románia külügyminisztere legutóbb Törökországban és Görögországban tett látogatásokat. Gafencu törökországi utjának részleteiről előző számunkban írtunk, mai számunkban pedig görögországi utjának jelentőségét méltatjuk.

Falusi gyermekek vizsgája Kolozsvárt.

A környező falvak gyermekei Kolozsváron vizsgáztak le a magyar egyházi és világi éneklésből. A gyermekek művészi énekszámjai nagy élvezetet szereztek a hallgatóságnak. Az énekek a testvéri, közös érzésnek voltak kifejezői.

Ötéves terv a mezőgazdaság átszervezésére.

A legfelsőbb gazdasági tanács, amelynek feladata, hogy az ország gazdasági helyzetét tanulmányozza és gyakorlati javaslatokat tegyen a kormánynak hasznos ujitások bevezetésére, fontos tervet készített a mezőgazdálkodás átszervezésére. A legfőbb gazdasági tanács által készített tervezet felöleli a gazdasági élet minden ágazatát és sok olyan javaslatot tartalmaz, amelyeknek megvalósítása birtokpolitikai, társadalmi és gazdálkodási téren elhatározó jelentőségük van.

A felsőbb gazdaság tanács a föld tulajdonjogi helyzetét teljesen új alapokra kívánja helyezni. Két nézőpontot vesz figyelembe. Az egyik a nemzeti érdek, a másik pedig, hogy a belterjes és észszerű termelést lehessen megszervezni. Ebben a tekintetben az új tervezet legfontosabb intézkedése, hogy a mai szabad birtokrendszer helyett bizonyos vonatkozásban a kötött birtokrendszert valósítja meg. A legfőbb gazdasági tanács abból a tapasztalatból kiindulva tette ezeket a javaslatait, hogy a közép és nagybirtokon a termelés eredményesebb, mint a szétaprozódott, törpe birtokokon. Ezzel kapcsolatban a birtokforgalom jogi szabályozásánál a legfelsőbb gazdasági tanács javasolja, hogy a mezőgazdasági ingatlanok túlságos felaprózódását törvénnyel akadályozzák meg. Ez a rendelkezés kiterjedne mind élők között, mind örökösödés esetén való átruházásra. Így tehát a román törvényhozásban is meghonosítanák a törzsöröklés rendszerét abban az értelemben, hogy a birtok osztatlanul száll egy örökösre, aki aztán pénzben elégíti ki a többi örökösöket, vagy pedig az örökséget osztatlanul birtokolják az örökösök.

A javaslat szerint az a határ, amelyen belül a földbirtokok osztatlanságát törvényben biztosítanák, 25 hektár, tehát 50 katasztrális hold lenne. Ez a terv a gyakorlatban annyit jelent, hogy a 25 hektárnál kisebb ingatlanok fel nem oszthatók, tulajdonosuk csak egy tagban adhatja el azokat, amint hogy elhalálózása esetén sem oszthatók fel az örökösök között.

Ugyanekkor a legfelsőbb gazdasági tanács azt is javasolja, hogy az elkészítendő birtok-törvénybe vezessék be a kötött birtok

intézményét, abban az értelemben, hogy a tulajdonosnak jogában áll birtoka bármilyen kiterjedésű részét osztatlan egésznek minősítenie. A gyakorlatban ez az eljárás azt jelenti, hogy a tulajdonos 50 holdnál nagyobb kiterjedésű birtokait is kötött birtoknak minősítheti, ami osztatlanul száll majd át az örökösire s ez az osztatlan jelleg az örökös, mint új birtokos egyoldalú akartáival sem változtatható meg.

A legfelsőbb gazdasági tanács a kincstár elővételi joga terén a következő ujitásokat javasolja:

A kincstár elővételi joga, amelyet még az agrárkisajátítási törvények honosítottak meg, lényegében az államnak azt a jogát jelenti, hogy az eladásra kerülő nagyobb birtokokat a magánvevő által felkínált áron megvásárolhatja. Az állam ezzel a jogával a múltban több ízben élt is és az így megvásárolt birtokokat a környező falvak lakossága számára megszerezte.

A legfelsőbb gazdasági tanács ezzel a kérdéssel kapcsolatban a következő javaslatot teszi: az állam elővételi joga az 50 holdnál nagyobb kiterjedésű birtokokra csak nemzeti szempontokból és az ország bizonyos részeiben nyerjen alkalmazást.

Az elővételi jognak ez az értelmezése azt jelenti, hogy az 50 holdon alul lévő ingatlanokra is kiterjesztik az állam elővételi jogát. Az ennél nagyobb kiterjedésű birtokoknál ezt a jogot csak nemzeti szempontok szerint fogják egyes országrészekben alkalmazni, hogy ezáltal a közép- és nagybirtokok felaprózását — ami az elővételi jog gyakorlásával jár — csak ott alkalmazzák, ahol erre nemzeti szempontokból szükség van.

Javasolja továbbiakban a gazdasági tanács azoknak a terheknek csökkentését, amelyek a mezőgazdasági ingatlanoknak örökség útján való átruházásával járnak. Így az örökösödési adónak nem kellene nagyobbnak lennie, mint az ingatlanok szabad kézzel való átruházásának illetéke. A falusi ingatlanokat, élőjóságot és gazdasági eszközöket mentesíteni kell az örökösödési adó alól.

Az öröklésre vonatkozó intézkedésekkel kapcsolatban láthatjuk tehát, hogy azok fő

képpen a falusi kisbirtokosokat érdeklik, mert az eddigi rendszer teljes átalakítását jelentik.

A gazdálkodás belterjessé való tételével kapcsolatban a gazdasági tanács új termelési ágak bevezetését javasolja, továbbá kívánja, hogy a minisztérium a maga teljes erejével hasson oda, hogy az okszerű termelés szabályait minden birtokos tartsa be.

Az elmondottak rövid összefoglalásban világos képet nyújtanak arról, hogy a kormánynak elhatározott szándéka a mezőgazdálkodás újjászervezése. Ennek az ötéves terv keretébe való beillesztése mutatja, hogy a kormány a gyakorlati megoldások fölött is gondolkozott már és a terv a legrövidebb idő alatt a megvalósulás állapotába kerül.

• Külföld •

Háboru esetén Amérikába teszi át székhelyét a Népszövetség. Zürichi híradás szerint abban az esetben, ha háboru törne ki, a genfi Népszövetség székhelyét az Északamerikai Egyesült Államokba helyezi át. Szó lehet arról is, hogy a Népszövetség székhelyét Franciaország déli részébe helyezik át.

Német csapatmozdulatok a határokon. Angol ujságok szerint a németek megszállották a Birodalom nyugati és keleti határait. Angol ujságok szerint a német és olasz tengerészet vezérkara között fontos megbeszélések folytak. Angol vélemény szerint a német csapatmozdulatokat és katonai intézkedéseket a jelenlegi feszült külpolitikai helyzet magyarázza. Mégis — vélik az angolok — nem valószínű, hogy az intézkedések háborút jelenténe.

Kárpátalját vajdasággá alakítják át. A Magyarországhoz csatolt Kárpátalját vajdasággá fogják alakítani. Kárpátalja első vajdája Kozma Miklós, volt belügyminiszter lesz.

Arábia meg akarja szakítani kapcsolatait Angliával. A Szaudi-Arábia jegyzéket intézett Angliához a Palesztina-kérdésben. A jegyzékben a király fia apja nevében kifejti, hogy ha a palesztinai kérdést nem oldják meg az arabok kívánságainak megfelelően, Arábia minden kapcsolatot megszakít Angliával. Az egyiptomi angol nagykövet utasítást kapott Londonból, hogy azonnal kezdje meg az arab királlyal a tárgyalásokat.

Az angolok nemzetközi értekezlet összehívását sürgetik. Landsbury, ismert angol politikus egy angol ujságban Horthy Miklós magyar kormányzó beszédével foglalkozik. Az angol politikus biztató jelnek minősíti, hogy a magyar kormányzó a Szentszéket tartja alkalmasnak a tárgyalások megkezdésére. Cikkében felszólítja az angol kormányt, hogy tegye meg a szükséges lépéseket egy nagy nemzetközi értekezlet összehívására.

Ujabb hír Kun Béla sorsáról. A magyarországi vörös rémuralom vezéréről, Kun Béláról sokféle hír került forgalomba. Krivicki, volt szovjet tábornok közelebről feltűnést keltő

cikkben foglalkozik Kun Béla sorsával. A tábornok szerint Kun Bélát 1937 nyarán kivégezték. A kivégzés Sztalin parancsára történt, aki azzal vádolta Kun Bélát, hogy a német titkos rendőrség szolgálatában állott.

Sztójadinovicsot kizárták a jugoszláv kormánypartból. Sztójadinovics, volt jugoszláv miniszterelnököt a kormánypart elnöki tanácsa kizárta a partból. A határozat fölött véglegesen a közgyűlés fog dönteni.

Uj angol követ Budapesten. A budapesti angol követség vezetését új követ vette át. Az új követ bemutatta megbízó levelét Horthy Miklós kormányzónak.

Magyarország és Jugoszlávia együttműködése. Jugoszláv ujságok nagy meglepéssel állapítják meg, hogy Magyarország és Jugoszlávia között az együttműködés mind szorosabbá válik. A jugoszláv ujság szerint Jugoszlávia és Magyarország teljesen egymásra vannak utalva. A két állam együttműködése tehát nemcsak szükséges, de legfontosabb feltétele is mindkét állam életének.

Megünnepelték Horthy Miklós születésnapját. Magyarország kormányzójának 71-ik születésnapját Magyarországon hódoló lelkesedéssel ünnepelték meg. A honvédség minden helyőrségben zenés ébresztőt tartott. Az egyházakban és intézményekben ünnepeket rendeztek a kormányzó születésnapja alkalmából. Sok külföldi államfő fejezte ki szerencsekívánatait a nevezetes alkalomból. Horthy kormányzó születésnapját kenderesi birtokán töltötte családjá körében.

Hároméves katonai szolgálat Franciaországban. A francia kormány elhatározta, hogy befogja vezetni a hároméves katonai szolgálatot. Hír szerint az ősszel elbocsájtásra kerülő korosztályokat továbbra is fegyverben fogják tartani.

Véres tüntetések Palesztinában. Palesztinában a tüntetések tovább folynak. Haifában az arab piacon bombarobbanás történt. A robbanás tizenhét arabot megölt, huszonnégyet megsebesített. A robbanás környékén a házak összeomlottak.

A magyar kereskedelemügyi miniszter utazása. A magyar kereskedelemügyi miniszter repülőgépen Eszt és Finnországba utazott. A miniszter az északi országokkal ki akarja építeni Magyarországot gazdasági kapcsolatait.

Imrédyt választották meg a magyar képviselőház külügyi bizottságának elnökéül. A magyar képviselőház külügyi bizottságának elnökévé Imrédy Bélát, a volt magyar miniszterelnököt választották meg.

Hazaérkezett a külügyminiszter.

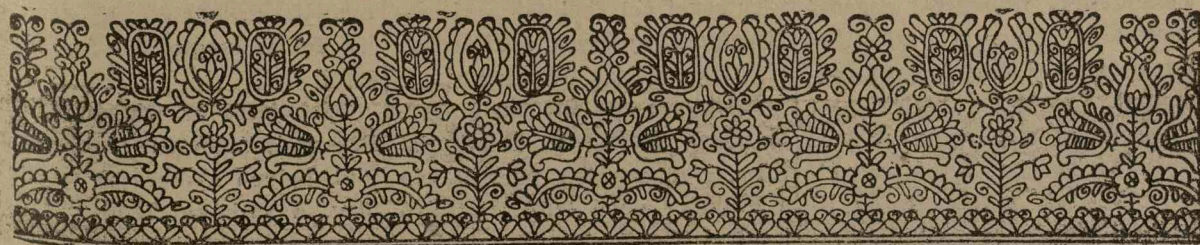
Gafencu külügyminiszter törökországi és görögországi utjáról visszaérkezett. A román külügyminiszter törökországi útjának sikeréről beszámoltunk, ez alkalommal görögországi látogatásának eredményeit ismertetjük.

Gafencu külügyminiszter hosszasan tárgyalt Metaxas görög külügyminiszterrel és kihallgatáson jelent meg György görög királynál is. A görög főváros népe nagy lelkesedéssel ünnepelte a román külügyminisztert.

Gafencu látogatásáról a Rador távirati iroda a következő jelentést adta ki:

„Illetékes politikai körökben a csütörtök este elhangzott pohárköszöntők kedvező fogadtatásra találtak. Mindkét beszéd a Balkán-szövetség államai közötti együttműködés és a béke határozott akaratát tükrözi vissza. A Balkán-szö-

vetség államainak vezető államférfiai derűlátással tekintenek a jövőbe és visszautasítják az elfogást, hogy a jóakaratot és az együttműködésre való óhajt a gyűlölet és a rombolás helyettesíthetné. Határozott együttműködési akaratunk és a szomszédainkkal való jó egyetértésre irányuló szándékunk mellett szilárd elhatározásunk a Balkán-szövetség államainak, hogy minden eszékkel megőrizzük függetlenségüket és jogukat, nem elegyednek bele mások ügyeibe, sőt a mások érdekeinek és vagyonának tisztelete hatja az őket, viszont éppen emiatt teljes joguk van arra, hogy mindenben egyenlő bánásmódot igényeljenek. Ime, ez a magyarázata és értelme annak, hogy Románia, Törökország, Jugoszlávia és Görögország szoros együttműködésben haladnak, hogy ezek a célok összekapcsolják őket.“

• Hírek •

Megnyílt a „Munka és Jókedv“ kiállítás. Bucurestiben Ófelsége II. Károly király jelenlétében nyitották meg a „Munka és Jókedv“ szervezet nemzetközi kiállítását. A kiállítás megnyitásán sok külföldi előkelőség jelent meg. Ófelsége II. Károly király a kiállítás megnyitása alkalmával beszédet tartott. Beszédében hangzott, hogy a munkának és a munkásságnak Románia életében nagy szerepe van. Az ország jövője ugyanis nagyrészt a munkásság hazaszereteten és lelkiismeretén alapszik. Ófelsége beszédét a jelenlévők lelkes éljenzéssel fogadták.

Mihály nagyvajda tanulmányton. Mihály nagyvajda Bukovinában hosszabb tanulmányutat tett. A lakosság nagy lelkesedéssel fogadta a fenséges vendéget. Mindenütt diszes fogadtatást rendeztek a nagyvajda tiszteletére és ünnepélyes istentiszteleteket tartottak. Mihály vajda több román költő szülőfaluját is fölkereste.

Rázásmentes udvari vonatot építenek. Az aradi Astra vagongyárban egy új svájci találmány felhasználásával teljesen rázásmentessé tudják tenni a vasuti kocsikat. A gyár az új találmány felhasználásával Ófelsége számára udvari vonatot fog építeni.

A „Hangya“ szövetkezetek visszakapták italmérségi engedélyeiket. A „Hangya“ szövetkezetek igazgatósága néhány hónappal ezelőtt emlékiratot nyújtott át a kormánynak és ebben felsorolta a „Hangya“-szövetkezetek sérelmeit. Az illetékes hatóságok áttanulmányozták a „Hangya“ igazgatósá-

ságának emlékiratát és bizonyos sérelmeket orvosoltak. Megengedték a szövetkezeti ügyekkel kapcsolatos gyűlések megtartását és visszaadták a szövetkezeteknek az italmérségi engedélyeket.

Zogu Londonban telepedett le. Zogu, volt albán király családjával Londonba érkezett. A volt albán király véglegesen Londonban akar megtelepedni. Az angol hatóságok szívesen látják a volt albán királyt azzal a feltétellel, hogy politikával nem fog foglalkozni.

Magyarnap Brassóban. A brassói magyar egyházak és magyar egyesületek közös szeszefogással Magyarnapot rendeztek. A brassói Magyarnapon 20 ezer ember vett részt.

A józseffalvi tűzkárosultak részére az alábbi összegek folytak be kiadóhivatalunkhoz:

1. Dr. László József Világos 200 lei, 2. Kuji Albert és Andor Mezőkerked 100 lei, 3. Deák Mózes Kobátfalva 100 lei, 4. özv. Domján Ferencné Örvénd 300 lei, 5. Pócsy József Nagy-károly 50 lei, 6. Szabó Gábor Csucsá 100 lej. Összesen 850 lei.

Nines többé kijárás! Az új parlamenti házszabályok értelmében a képviselők semmi ügyben sem járhatnak el a minisztériumoknál. A képviselők csak írásban intézhetnek kérdéseket a miniszterekhez és a miniszterek a hozzájuk intézett kérdésekre 30 napon belül írásban kötelesek válaszolni. Az új rendszer véget vet azoknak a visszaéléseknek, amelyek a kijárások rendjén szoktak felmerülni.

Elsülyedt egy francia tenger-alattjáró hajó. A keletindiai francia gyarmatok partvidékén a Phönix nevű tengeralattjáró hajó elsülyedt. A szerencsétlenségnek 75 halálos áldozata van.

Itéletidő vonult át a Székelyföld felett. Háromszék megye délnyugati részében néhány héttel ezelőtt a fagy tett nagy kárt. Közelebről újabb csapás szakadt a székely gazdákra. Nagy jégvihar vonult át Háromszék és Udvarhely megyék fölé. A jég súlyos károkat okozott. Helyenként a jég a kukoricát úgy elverte, hogy csak a szára maradt meg.

Utat építenek Brassó és Bräila között. Nagyjelentőségű munkálatokat kezdtek meg Brassó és Háromszék megyékben. Brassót és Bräilát ugyanis műftal fogják összekötni. Az új út Háromszék vármegye déli részén fog áthaladni és a Kárpátokon keresztül vezet majd Bräilaba. Az új utnak mind gazdasági, mind természetjárás nézőpontból nagy jelentősége van. Az új uton keresztül a termékeket közvetlenül dunai kikötőbe lehet szállítani.

Mennyi Németország lakóinak száma? Németországban május hónap folyamán tartották népszámlálást. A népszámlálás alkalmával nyert adatok szerint Németországnak a legutóbb elfoglalt csehtartományokkal együtt 87 millió lakója van.

A vállalatok nem kézbesítik maguk a leveleket! A posta szigorú rendelkezést adott ki, amelyben elrendeli, hogy a vállalatok kézbesítő könyv kíséretében nem küldhetik ki leveleiket. Amennyiben a posta ilyen megállapít, kártérítési igényt lép fel és megtorlást fog követelni.

Sáskajárás az Ókiráltságban. Bessarábiában és Moldovában több helyen sáskarajok jelentek meg. A sáskákat lángszóróval és vegyszerekkel irtják a hatóságok.

Sulyos szerencsétlenség történt a nagybányai aranybányában. A kereszthegyi állami aranybányában sulyos szerencsétlenség történt. Tóth György kékesi illetőségű munkás sziklát robbantott. Miután a robbantást elvégezték, Tóth György végigvizsgálta a falakat, hogy valahol nem lazult-e meg a szikla. Közben egy szikladarab lezuhant és halálosan megsebesítette Tóth Györgyöt.

A Beszterce-folyóba fulladt három diák. Bacăuban, a Ferdinand lyceum növendékei a Beszterce folyóban fürdőztek. Három diákot a víz a gát alá sodort. Mindhárman megfulladtak.

PÁLYÁZATI HIRDETMÉNY.

A Székely Nemzeti Múzeum Igazgató Választmánya, mint a Háromszékmezei Székely Tanulmányi Alap kezelője, pályázatot hirdet az 1939/40. évben kiosztásra kerülő tanulmányi segélyekre.

A pályázaton az alapító-okirat értelmében csupán csak háromszékmezei reászoruló közép- és szakiskolák, valamint háromszékmezei illetőségű, szegénysorsu, jóelőmenetelű közép- és főiskolai fii-tanulók vehetnek részt. Éppen ezért felhívjuk a fentebb megjelölt intézeteket és fii-növendékeket, hogy kérésüket a Székely Nemzeti Múzeum Ügyvezető-tanácsához intézve, Sf. Gheorghe, Jude, Trei-Scaune, Muzeul National Săcușc címre legkésőbb f. évi július 31-ig juttassák el.

I. Az iskolák kérésükben jelöljék meg az intézetet fenntartó hatóságot, továbbá közöljék költségvetésük főbb adatait.

II. A tanulók kérésükhöz csatolják az illetékes lelkész által kiállított következő bizonyítványikat: a) keresztlevelüket, b)

családi értesítőjüket, c) a pályázó családjának anyagi s erkölcsi helyzetét tanúsító bizonyítványát. Végül a pályázónak iskolai előmeneteléről szóló értesítőjét.

A segélyezésben részesült fii-növendékek ezen kívül kötelesek minden harmadévben az illetékes iskola igazgatósága által kiállított olyan bizonyítványt is beterjeszteni a Székely Nemzeti Múzeum Ügyvezető-tanácsához, amely a tanuló erkölcsi és tanulmányi állapotáról részletes tájékoztatást nyújt.

Mindazokat a folyamodókat pedig, akik részére segélyt állapít meg az Ügyvezető-tanács, f. évi szeptember hó 15-ig levél útján értesíteni fogja.

Székely Nemzeti Múzeum Igazgató-választmánya.

A rossz tréfa vége. Mociu Floreát, a temesligeti méntelep fiatal loápolóját, bekormozott arcú társai pisztollyal ijesztették meg. A legény elájult és csak percek múlva tért magához. Akkor kiderült, hogy az ijesztésnek sulyosabb következményei is vannak, Mociu megnemtartott. A hatóságok eljárást indítottak a lelkiismeretlen tréfacsinálók ellen.

Elütött a vonat egy szekeret.

A szatmármegyei Batiz és Udvari községek között a vonat elütött egy szekeret. A szekér utasai kiestek és sulyos sebesülésekkel kerültek ki a szerencsétlenségből.

Rövid hírek

Román ujságírók Londonban
Angol meghívásra 12 román ujságíró utazott Londonba. A román ujságírók repülőgépen tetők meg az utat.

Gyermekeket ölt a leomló agyag. Bukarest külvárosában két gyermek egy agyaggödör hűvösébe huzódott a nagy meleg elől. A gödör beomlott és a két gyermeket maga alá temette. A gyermekek meghaltak.

Tűz Jobbágyfalván. Török Ferenc jobbágyfalvi gazdálkodó istállója kigyulladt. Az istálló a közelében levő gazdasági épülettel együtt leégett. Az épületek nem voltak biztosítva.

Sulyos autóbusszserencsétlenség történt Tirolban. Egy bécsi társaságkocsis egyik tiroli hegyi uton mélységbe zuhant. Tizen meghaltak, haton megsebesültek.

Megmarta a vipera egy gyermeket. Vajdahunyad közelében Gostian Nicolae középiskolai tanulót egy vipera kigyó megmarta. Kórházban ápolják.

Repülő szerencsétlenség. Egy angol katonai repülőgép gyakorlatozás közben kigyulladt és lezuhant. A gép három főnyi személyzete közül ketten ejtőernyő segítségével megmenekültek, a harmadik elégett.

Életfogytiglani kényszermunka kémkedésért. A kolozsvári katonai törvényszék Cojocaru Andrei határőrséghez beosztott törzserőst kémkedésért lefokozásra és életfogytiglani kényszermunkára ítélte.

Kérjen mutatványszámot gyermeke számára az

Uj Cimbora

című képes gyermeklapból. Megjelenik havonta kétszer. Előfizetés egy évre 200, félévre 100, negyedévre 50 lei. Szerkesztőség és kiadóhivatal Cluj, Str. Baron L. Pop 5.

GAZDATUDOMÁNY

Milyen hibákat követnek el gazdáink az állattenyésztés terén?

Szilágyi Ferenc munkatársunk eddigi cikkeiben a talajművelés és növénytermelés hibáiról értekezett. A következőkben az állattenyésztés kérdéseit tárgyaló cikkeinek közlését kezdjük meg. Szilágyi Ferenc kérésünkhöz képest főképpen a mezőségi viszonyokat tárgyalja, azonban megállapításai általánosíthatók és minden gazda által értékesíthetők.

Állattenyésztést ma már a szó nemes értelmében, igen kevesen üznek mezőségi gazdáink. A legtöbben állattartók, állat kihasználók, telebáhhiedelmekkel és babonaságokkal, ahelyett, hogy okszerű, jövedelmező tenyésztést üznének.

Állattartó az, aki vásárolt állatot bizonyos ideig javít s aztán több-kevesebb haszonnal elad. Állatkihasználó az, aki például borjas tehenet vásárol, lefeji és aztán tovább adja, vagy vásárolt állatát jármazza s aztán lejármazva, vagy bizva eladja. Állatszaporító az, aki minden cél nélkül párosítatja állatait, hogy azok szaporodjanak, aztán vagy eladja, vagy neveli őket. Állattenyésztőnek azt nevezzük, aki ismert származású állatokat bizonyos céllal párosít, hogy a szülők jó tulajdonságai az utódokban feltalálhatóak legyenek, sőt folytatódjanak. Például jó tejelő tehénhez, ugyanolyan fajtájú, jó tejelő szülőtől származó bikát keres és azzal párosít. Utódot, neki való, bő táplálékkal és legelővel, kifutóval edz, szakszerűen felnevel s annak testi adatait, valamint teljesítőképességét rendszeresen vezetett könyvben feljegyzi, szóval, aki okszerűen foglalkozik állatok nevelésével, azt állattenyésztőnek nevezzük.

Ezek előre bocsátása után láthatjuk, hogy kevesen vannak a mezőségi kisgazdák közül *tényleges állattenyésztők*. A juhokat például általánosan *vad párosítással szaporítják*, egyesek legalább jól tejelő anyákat választanak ki s ezek-

től nevelnek fel így jerke bányákat és kócskat. Itt is hiba, hogy friss vér beviteléről nem gondoskodnak, vérfertőző, rokon tenyészetet üznek, ezzel lényegesen csökkentik az állatok ellenállóképességét.

A juhoknál csakis a tejelőképességét vizsgálják, a gyapju minőség és benőttség tekintetében kívül marad a tenyész kiválasztásnál. A szín és szarv, vagy szarvnélküli tenyészirány most van kialakulóban a Mezőségen. A többség törekvése, hogy lehetőleg fekete, szarvatlan legyen a juh, vannak akik a fehér szarvast pártolják, a vita még eldöntetlen. A szarvképzéshez, a szervezet tápanyagaiból a legértékesebb anyagok vonódnak el s ez elvész, mert az állat nem a test fejlesztésére fordítja, hanem a haszontalan és káros szarvnövelésre.

A hasas anyákat, különösen téli takarmányozáskor, a szarvasok sokszor megdöfik s kész az elvetelés, sokszor különösen szűk kapuknál a gyapjút is tépi a szarv, egyedüli haszna, hogy a kezelő személyzet ott foghatja meg, de a szarvatlan nyáját is igen ügyesen, lábfogással tudják kezelni. Sokan elmulasztják a métely elleni kezelést, a Distolozást és bár évente egyszer, a legelőre kimenetel előtt, a lépfene elleni védőoltást, kis pénzzel pedig nagy károkat lehetne elkerülni. Gondot kellene fordítani a tenyész kiválasztáskor a gyapju minőségére és benőttségére, a tenyészetbe vételkor a friss vér beviteléről s akkor a mezőségi igénytelen racka nagyobb jövedelmet és biztos piacot találna termékeivel együtt.

A sajt készítés kezdleges és tisztátalan, gyakran túllott és éretlen, savóval tele állapotban kerül a piacra. Sajtkezelő helyiségek és prések ritkák, kezelőhelyiség nélkül, a deszkapocokon, legyenek piszkától tarka a sajt, egyenlőtlen hőmérséklet és párateltség nélküli, szabályozhatatlan helyiségekben való sajt forgatást nem lehet kezelésnek nevezni.

Télen sok határban látni a havasokból télni jött juhokat. Ez a rendszer nem érdemel pártolást a Mezőségen. Télen a rendesen lépfeneben elpusztult juhait nem ássa el a hegyi pásztor, a kutyák a hullát széthordják az egész határon és tavasszal a kimenő juhok egymásután fordulnak fel lépfeneben. A lépfene juhokat megnyuzzák s a bőröket fertőzött vértől csepegtetik a talajra, a száradás idején, hát még mily nagy a hiba, amikor a lépfene beteg juhot leszúrják és a húsát kimérik a lakoságnak olcsó pénzért!

Megesett, hogy a kis gyerekek közt járvány-szerűen pusztított állítólag a vérhas, pedig később kiderült, hogy nem vérhas volt, hanem lépfene-járvány!

Ősszel a tartalék tápanyaggal telt fűfélék gyökfőjét réteken, legelőkön lerágyják, télen át kikaparják a hó alól is, ezzel visszavetik a fűfélék tavaszi fejlődését, de kényesebb, nemesebb fűfélék kipusztítását idézik elő. Minden tapasztaltabb mezősegi gazda tudja, hogy például a baltacimet egy alapos késő őszi juhlegeltetéssel ki lehet pusztítani.

A lépfene nem csak a juh, hanem a többi háziállat fertőző betegsége is és a tavasszal kimenő nagy állatok a juhullák által fertőzött réteken és legelőkön megkapják évek hosszú sora után is. Az eredmény gyakran igen nagy kár, gondolják meg hát jól ezek után gazdáink, hogy e veszély és fűkár felér azzal a pár lej értékkel, amit a havasi juhászok fizetnek!

A sertéseknél sincs kialakult tenyésztési irány. A mezősegi sertés nagy általánosságban, a piaci felhajtott anyagból itélve, fajtalan korcs. Igénytelen, fél évig is pusztán legelővel beéri, elég szapora. Ha kellő számú tenyészkan állana állandóan a kispasztorközönség rendelkezésére, a mezősegi sertésnek külföldön igen szép piacokat lehetne szervezni.

A mezősegi kukoricatermés, mely sokszor jelentős, a lábán mehetne el és nem kellene semmit elpredálni, mert a szemül történt eladás legtöbbször predálás, a hizlalási haszon már nem a gazda zsebébe jut.

Azonban a sertésenyésztés és hizlalás alapja a Hutyra-féle oltás vész vagy pestis ellen. A külön orbánc ellen is védőoltás szükséges. A hizlakat pedig nemteleníteni kell, herélni, illetve mikarolni. Mindezen műveletek 3—4 hónapos korban 120—150 lejbe kerülnek s ezzel biztosítva van az elhullási károktól a gazda.

A szarvasmarhák tenyésztésének tükörképét bármely országos vásár alkalmával megfigyelhetjük. Tiszta fajtájú állat alig fedezhető fel. Ennek azonban nem mindig a gazdák az oka, gyakorta nem tőlük függ az apaállat beszerzése, legtöbbször a kifizetés és a tartás a kötelességük, sőt előfordul, hogy szaporításra képtelen állatot kellett átvenniök, per lett a vége, de az is előfordul, hogy a védőoltás elmulasztása miatt elpusztul a legelőidény elején az apaállat s ujjab alap hiánya miatt az évben üresen maradnak a tehének.

Csak a kispasztorközönség hibáztatása e téren azonban helytelen volna. Nem úgy a juhok és sertések tenyésztésénél, ahol rajtuk fordul meg a tenyészállat kiválasztás, beszerzés vagy nevelés, ezért tárgyaltuk előbb azokat. A hiba a rendszerben van főként, mert egy katonás bíró igen jó rendet tarthat községében, de ebből még nem következik, hogy szakértelmi tudás nélkül egy apaállatot elbírálni tudjon a jegyzővel együtt. A szakértő állatorvosra pedig nem mindig hajtanak. Ezt a kérdést megoldani csak úgy lehetne, ha a gazdasági kamarák annyi alap felett rendelkeznének, hogy szakértőkkel a megfelelő apaállatokat kiválasztva, megvásárolhatnák s a vidéknek megfelelő kiutalhatnák, két évenként cserélve őket, de állami gulyagazdaságokba törzskönyvezett, megfelelő anyagot kellene kitenyészteni és tiszta vérben tartani, a köztenyésztés emelése érdekében.

Szilágyi Ferenc.

A gyermekek kertészkedési mozgalmáról.

I.

A „Magyar Nép“, amely a földműveléssel, mezőgazdasággal és állattenyésztéssel foglalkozó gazdaközönség lapja, érdeklődéssel kíséri minden olyan mozgalmat, amely fenti tevékenységek bármelyikére vonatkozik. Felfigyelt az „Uj Cimora“ című gyermeklap kertészkedési mozgalmára és kérdést intézett lapunk szerkesztőségéhez, hogy ismertessük a gyermekek kertészkedési mozgalmának célját, nevelő és főleg népnevelő hatását.

Az Uj Cimora virágkertészkedési mozgalmára érdekesen született meg. 1933-ban, amikor Szatmáron megindult a lap — aki csak tehette igyekezett valamivel a nehézségekkel küzdő lapnak segítségére sietni. Volt

egy öreg kertész bácsi ismerősünk. Szegény ember volt, pénzzel ő sem támogathatta, de adott egy összemarék különféle virágmagot ajándékba azzal, hogy osszuk szét a gyermekek között és kedveltessük meg velük a kertészkedést.

— Meg tetszik látni, hogy nem lesz az hiábavaló — mondta az öreg kertész bácsi. A gyermek megismeri a földet és megfoganja becsülni és szeretni. Aztán ha fel is nő, ha két hold, ha három maradt rá az apjától, nem azon lesz, hogy azt a keveset is elkótyavetyélje, hanem hogy megtartsa és szerezzen hozzá.

Igy gondolta el a kertész bácsi. Hogy áldja meg az Isten még a haló porában is — de igazán mondta, de jól mondta. Az ajándék magvakat megköszöntük és rövidesen szét is osztottuk a gyermekeknek. Hetvenen részesültek belőle. Am megmondtuk minden gyermeknek, hogy amennyit tavasszal kaptak, annyit ősszel vissza kell küldeni, hogy a következő évben ismét kertészkedhessenek más és más kis cimborák. S a szatmári kis cimborák között megfigyelhettük, hogy milyen nagy kedvvel, buzgalommal és örömmel kertészkedtek a gyermekek. Szeptemberben aztán megkezdődött a magvak visszahozása. Mind a hetven gyermek nem hozta vissza, mert volt olyan, aki nem jól kertészkedett és nem lett érett magva. Viszont voltak egyesek, akik sokkal többet hoztak vissza, mint amennyit kaptak. Így a következő, 1934-ik esztendőben már a vidéki kis cimboráknak is tudott küldeni a szerkesztőség Szatmárról. Az év végén visszajuttatott magvakból 1935 tavaszán, amikor is Kolozsvárra tette át az Uj Cimborá a székhelyét, már körülbelül 1000 kis tasak virágmag készült. Ekkor még lehetett az ujságban is küldeni, úgy hogy magyarországi előfizetőinknek is küldhettünk az erdélyi kis cimborák virágmagvaiból. A legérdekesebb az volt, hogy a virágmag rendezést teljesen a kolozsvári kis cimborák végezték szabad idejükben a szerkesztő néni utasításai szerint. Egész üzemszerűen, fegyelmezetten ment a munka. Egyik csoport mást nem csinált, csak tasakot ragasztott. A másik csoport írta fel rájuk a magvak neveit, a harmadik töltögette a kész tasakokba a kiadott magvakat, a negyedik csoport ra-

gasztotta le a tele tasakokat és rendezte a csomagolásához.

1936-ban már Amerikába is küldtünk virágmagvakat, portulácskát, meg nefelejtset, őszirózsát. S nagy boldogan írták az ottani kis előfizetők, hogy megkapták a virágmagvakat.

Az 1937-ik évben a kolozsvári Róm. Kath. Státus is felfigyelt az Uj Cimborá kertészkedési mozgalmára és portóköltiséget juttatott az Uj Cimborához, hogy 50 katolikus iskolának küldjön virágmagvaiból, hogy az iskolásgyermekek is bekapcsolódhassanak az Uj Cimborá országos virágkertészkedési mozgalmába.

Az 1938. év tavaszára annyi virágmag érkezett vissza, hogy a gyermekek már nem is győzték magukban rendezni. Be kellett vonni a felnőtteket is. A téli hónapokban kalákában rendeztük a virágmagvakat, négy ízben is. S gondolná-e valaki, hogy ügyvédek, orvosnövendékek, tanárok, főiskolások, főleg a fiatalok vett részt ezeken a kalákákon. Ebben az évben kb. 4000 kis tasak virágmag állt utrakészen.

Ebben az évben 100 lengyel gyermek kapott különféle virágmagvakat az Uj Cimborától.

— Azt az örömet csak elképzelni lehet, amit a messze Erdélyből érkezett virágmagvak szereztek gyermekeinknek — írták a lengyel tanárok és tanítók.

*

Érdekes megfigyelni, hogy a gyermekekre nevelési szempontból milyen hatást gyakorol a kertészkedés. Mindenesetre első sorban önállóságra neveli. Mert azt a kis földterületet amit kap, magának kell felásnia, saját tervei szerint bevetnie, ő palántáz azután is, kapálgat, öntözget, rendezget benne mindvégig. Tanácsot kérhet, de a munkát magának kell végeznie.

Az önállóság mellett, egy folyamatos állandó tevékenységhez szokik hozzá — mert hiszen kis kertjére, virágaira a veteményezéstől az őszi maggyűjtésig mindig gondolnia kell.

Nem lebecsülendő lelki érték a kertészkedő gyermek lelkében kifejlődő türelem. Várni, mindig várni türelemmel, mert hiszen

a palántákat nem lehet erőszakkal kihuzni az elvetett magból. Várni kell míg a palánt megerősödik. Várni kell, míg a palántból az első bimbó virággá bomlik, s várni kell, míg a virágból mag érik, amit össze lehet gyűjteni.

A türelemre tanítanak és nevelnek a ne-felejts és a többi évelő virágok, amelyek a vetés esztendejében nem is nyílnak, csak a következő évben.

Egészségi szempontból meg egyenesen felbecsülhetetlen jelentőségű a gyermekek

kertészkedési tevékenysége. A napon, a levegőn csak erősödnek és nő az étvágyuk.

Mint hogy a virágmagvak legnagyobb része vidékre megy szét, falvakba, az iskolákon keresztül a nép gyermekeihez, feltétlen népnevelő hatású az egész nagy mozgalom.

Már a gyermekekben felkelti a gondolatot, hogy minden kis területet okszerűen kihasználjon. Hogy a föld érték, bármekkora is az.

Telekyné Ferenczy L. Marcella,
az „Uj Cimborá” szerkesztője.

Ritka gyümölcsbetegség lépett fel Krassószőrénymegyében.

Egy lugosi gyümölcsstermelő kertjében nagymértékben lépett fel a kajszinbaracknál a ragyáshoz hasonló foltokat előidéző *Calsterosporium carposilum* nevű gombabetegség. A gomba a mogyoró és diónagyságu kajszinbarackot támadja meg oly rohamosan, hogy az egész termés pár hét alatt megsemmisül és lehull a fáról. A betegség ellen rendszeres permetezéssel védekezhetünk. A megtámadott gyümölcsöt már nem gyógyíthatjuk meg, de a baj fellépését és továbbterjedését meggátolhatjuk télen 2%-os, tavasszal $\frac{1}{2}$ – $\frac{3}{4}$ százalékos és nyáron 1 százalékos bordói lével való permetezéssel. A gombakártevő elég ritkán szokott előfordulni, ezért a környékbeli birtokosok helyesen teszik, ha idejében erélyesen védekeznek ellene.

Erdély egyéb vidékein telepített barackos tulajdonosai pedig hasonlóképen helyesen cselekszenek, ha megfigyelik barackfáikat, hogy nem-e lépett fel a kártétel.

Az Erdélyi Magyar Gazdasági Egylet Gyümölcsészeti Szakosztálya egyébként mindenkor készséggel és díjtalanul ad szakkérdésekre felvilágosítást, válaszbélyeg beküldése ellenében. Címe: Cluj, Str. Regală 16.

A BORSÓ

is azok közé a hasznos kerti növények közé tartozik, amelyek a feltöltést meghálálják. A borsót tehát második kapálás alkalmával jól fel kell tölteni, mert a borsó szára a töltésben gyökereket ver és ezek nagyban elősegítik gyors virágzását és a termés fejlődését. Különösen a későn vetett cukorborsó hálálja meg nagyon a feltöltést.

Milyen növényeket kell kapálás alkalmával tölteni?

Sokszor irtunk arról lapunkban, hogy a gazdák nagy hibát követnek el akkor, mikor a kukoricát második kapálás alkalmával feltöltögetik. A kukoricánál a töltogetés káros hatással van a kukorica fejlődésére, mert a talaj nagyon kicserepesedik és ezáltal kiszárad. Az sem igaz, hogy a feltöltögetett kukoricát a szél nem tudja ki-dönteni. A kukorica mellé hu-

zott földnek ugyanis semmi tartó ereje sincs. Ezzel szemben vannak növények, amelyek a töltogetést nagyon meghálálják. Első sorban kell megemlítenünk ezek között a krumplit és a paszulyt. Ezeket a növényeket ugyanis szokták a kukorica között is termelni. Második kapálás alkalmával tehát arra kell vigyázni, hogy a kukorica közé vetett paszulyt és krumplit töltogetessük fel. Ismételtten hangsúlyozzuk, hogy ez a paszulyra vonatkozik, a kukoricát nem szabad feltölteni.

A falusi malmok nem fizetnek forgalmi adót!

A kismalmok szövetsége eljárta a pénzügyminisztériumnál és kérte, hogy a falusi malmokat mentse fel a forgalmi adó fizetése alól. Egyidejűleg azt is kérték, hogy a falusi malmokat mentse fel a könyvvezetés kötelezettsége alól. A pénzügyminisztérium a kérést részben teljesítette, amennyiben elrendelte, hogy a jövőben a kis falusi malmok nem kell, hogy forgalmi adót fizessenek, még akkor sem, hogyha az őrlési díjat nem gabonában, hanem készpénzben fizettetik meg. A kötelező könyvvezetés alól azonban egyelőre nem adtak felmentést. Ebben a kérdésben néhány héten belül fognak dönteni.

AZ ÉLETBŐL AZ ÉLETNEK

A szeretet iskolájában.

— A szeretet mindent elfedez. —

Pál apostol a szeretet gyönyörű jellemrajzában azt is állítja a szeretetről, hogy a szeretetnek egyik legszebb tulajdonsága abban nyilvánul meg, hogy mindent elfedez. Az a görög szó, amelyet az általunk idézett fordítás így ad vissza: elfedez, lényegében annyit jelent, mint valamit hallgatással eltakarni, magának megőrizni, megtartani. Sokan azért úgy is adják vissza ennek a mondatnak értelmét, hogy a szeretet mindent elhordoz, mindent elvisel. Az apostol gondolatának tisztább megértéséhez vezet az, hogyha gondolunk az apostol olyan kijelentéseire, amelyekben az apostol ugyanezt a szót használja. Így találkozunk e szóval az apostolnak a korintusiakhoz intézett I. levele 9. részének 12. versében, amelyben az apostol arról szól, hogy ő is fogadhatott volna el adományokat a korintusiaktól, de mint mondja: „Mi nem élünk e szabadsággal, hanem mindent eltűrünk, hogy valami akadályt ne gördítsünk a Krisztus evangéliuma elé.“ Itt, ebben a mondatban, az eltűrünk szót ugyanazzal a görög szóval fejezi ki az apostol, mint amelyet a szeretetről szólván így adunk vissza: elfedez. A thessalonikabeliekhez intézett első levele 3. részének első versében ezt írja az apostol: „Annakokáért mivel hogy tovább már el nem tűrhetők, jónak ítélünk, hogy magunk maradjunk Athénben.“ El nem tűrhetők. E gondolat kifejezésére ugyancsak ezt a szót használja az apostol. Egy jeles írásmagyarázó utal arra is, hogy Sirák könyve 8. részének 20. versében, mely így hangzik: „Ne tanácskozzál a bolonddal, mert nem tudja neked a titkot megőrizni.“ A görög fordító ezt a gondolatot, nem tudja megőrizni, ugyanezzel a görög szóval fejezi ki.

Azt gondolom, hogy nem volt felesleges dolog így vizsgálni és keresni az apostol szeretetről írt ezen állításának igazi értelmét. Az idézett gondolatokból valóban azt állapíthatjuk meg, hogy a szeretetnek egyik legnevezetesebb tulajdonsága abban nyilvánul meg

hogy a szerető szívű ember embertársának gyarlóságait és gyengeségeit, az ezekből származó nehézségeket képes és kész is hallgatással elhordozni, gyöngédséggel elfedezni és ebben nyilvánul meg nagylelkűségének tiszteletreméltó ereje. A szeretetlen szívű ember éppen az ellenkezőjére hajlandó. Csak a szeretet képes arra, hogy elfedezze, elhordozza azoknak gyarlóságait, akiket szeret. Ilyen az édesanyai szeretet. Az édesanya hogyan tűri, takargatja, fedezi el gyermekének gyöngeségeit, kitartó türelemmel hogyan igyekszik úgy nevelni gyermekét, hogy e gyengeségeket rendre-rendre le tudja győzni. Az ellenséges indulat leleplezni, kihasználni törekszik a fölsimert gyarlóságokat, hogy azáltal elgáncsolja ellenségének előhaladását. A szeretet elfedezi, hogy a jó egyre akadálytalanabbul kerülhessen napfényre. Később megváltozik a helyzet és a gyermek is megismeri szülőinek gyarlóságait, de azokat elleplezi, hálából a jóért, amit tapasztalt részükről. A Szentírásban olvasunk erre vonatkozólag egy nagyon tanulságos történetet. Nóéről és az ő fiairól olvassuk ezt a történetet. Olvassuk Nóéről, hogy ivék a borból, megrészegedek és meztelenen vala sátra közepén. Khám pedig meglátá az ő atyjának mezitelenségét és hirül adá kinnlevő két testvérének. Akkor Sem és Jáfet ruhát ragadván azt mindketten vállukra vették és háttal menve takarát: be atyjok mezitelenségét s arccal hátra megsem láták atyjuk mezitelenségét. A Szentírás ez egyszerű leírásában milyen megkapó kifejezést nyer e két fiúnak gyöngédsége, amely arra indítja őket, hogy eltakarják, elfedezzék atyjuk szomorú megingásának fájdalmas gyöngeségét. Így cselekszik a szeretet. Elfedezi, eltakarja, elhordozza embertársainak gyarlóságait. Nem azt keresi, nem azt igyekszik leleplezni és előtérbe állítani embertársainak életéből, ami rossz, ami megbotránkoztató, ami ellenszenves, hanem hálával veszi észre, állítja előtérbe magának és másoknak is javára azt.

ami jó, ami szép, ami igaz. Miből származik a szerető szívű embernek e magatartása? Az alázatos önismeretből. A szerető szívű ember ismeri ama krisztusi figyelmeztetésnek igazságát, amely eképpen int az alázatos önvizsgálatra: „Miért nézed pedig a szálkát, amely a te atyádfia szemében van, a gerendát pedig, amely a te szemedben van, nem veszed észre? Avagy mi módon mondhatod a te atyádfiának: hadd vessem ki a szálkát a te szemedből, holott imé, a te szemedben gerenda van? Képmutató, vedd ki előbb a gerendát a te szemedből és akkor gondold arra, hogy kivessed a szálkát a te atyádfiának szeméből.“

A szerető szívű ember tudja, hogy nem könnyű jónak lenni, nem könnyű előre haladni a tökéletesedés útján. Nehéz kísértésekkel viaskodni ezen az úton az ember és bi-

zony a legerősebb is sokszor meging és elesik a harcban. A szeretőszívű ember hálás azért, hogy ha ő a kegyelem által neki juttatott belső erők és a melléje adott jóságos támaszok által győzelmesen kerül ki a küzdelemből és azért nem kárörömmel szemléli és leplezi le mások gyengeségeit, hanem irgalmas szeretettel fedezi el gyarlóságukat, áll melléjük és igyekszik felemelni őket és elvezetni a megtisztult élet útjára. Ime ezt jelenti az apostol kijelentése, amikor azt állítja a szeretetről, hogy a szeretet valóságának egyik legszebb vonása abban nyilvánkozik meg, hogy a szeretet nem leleplezni, kigúnyolni, kihasználni, hanem inkább elfedezni, elhordozni, elviselni kész és képes embertársainak gyengeségeit és gyarlóságait.

Piac

Megkezdődött a Bánságban a gabonavásárlás.

Néhány héttel ezelőtt a bánági gabona piac élettelené vált, mert a buza kiviteli jutalmát vagononként hétezer lejről négyezer lejre szállították le. Így a kereskedők, akik Németországnak szállítottak búzát, beszüntették a vásárlásokat. Közelebről a buza vásárlását ismét megkezdették és a szállítást Németország felé megindították. A termelők az árakkal nincsenek megelégedve, mert a kereskedők a kivitelre alkalmas búzáért mázsánként 390 lejt adnak. Ezzel szemben a gazdák legalább 400 lejes árat szeretnének kapni.

A bánági terméskilátások nagyon szépek. Helyenként remélik, hogy a buza 20 mázsa termést fog adni egy holdon. Nagyobb károk nem voltak, csupán a tulbujá fejlődésű vetések dőltek meg a mélyebb fekvésekben, azonban ezeknek termése sem ment tönkre.

Túlbecsülték az ideai buza-termést!

A legujabb becslések szerint az ideai búzatermés mennyiségileg kisebb lesz, mint a tavalyi búzatermés volt. Ezzel szemben a buza minősége jobb lesz. A buzarozsda és a jégverések nagyon sokfelé okoztak károkat. Az aratás egyébként az Ókirályságban, a Bánátban és Erdély melegebb vidékein megkezdődött. Jelenleg az őszi árpa aratása folyik, de rövidesen sor kerül az őszi buza aratására is.

Nagyon jó gyümölcstermés ígérkezik.

Évek óta nem volt olyan jó gyümölcstermés, mint az idén. A kajszin barack értékesítése nemsokára megkezdődik és minthogy a nagy mennyiséget nyersen nem lehet értékesíteni, sok kajszinbarackot fognak megaszalni. A kormány intézkedéseket tett, hogy a kajszinbarack megaszalása céljából baracktermő vidékeken sürgősen építsenek aszalókat. Ezeket majd a szilva aszalására is fel lehet használni.

Franciaország vágólovakat keres.

A franciák Arad vidékén levágásra alkalmas lovakat vásárolnak. A lovakért 10 lejt adnak élőszűlyben különként.

Terményárak Brassóban.

Buza 450—470, rozs 350—370, sörárpa 470—490, takarmányárpa 360—380, zab 490—510, kukorica 440—460, lenese 800—1000, paszuly 900—1000 lejt mázsánként.

Terményárak Nagybanján.

Buza 400, rozs 320, kukorica 380, zab 480, árpa 320 lejt mázsánként.

Terményárak Déván.

Buza 360—370, kukorica 370—380 lejt mázsánként.

Terményárak Aradon.

Buza 370—380, árpa 420, kukorica 390, zab 500 lejt mázsánként.

Borárak Nagyenyeden.

Asztali bor 13, muskotály 20—22, szürkebarát 22, édes pécenyebor 32 lejt literenként.

Borárak Marosvásárhelyen.

Asztali bor 12, rizling 16, szürkebarát 22—25 lejt literenként.

Művelődési mozgalmak.

A székely ágyuöntő.

90 évvel ezelőtt, 1849 július 2-án, a Háromszék megyei Uzon községnek és környékének lakói nagy izgalommal tekintettek a nem messze lévő kökösi hid felé. A hid körül elkeseredett, véres ütközet tombolt. Dörögtek az ágyuk, ropogtak a fegyverek s a csatatéren fogcsikorgatva küzdött hatezer székely egy nagy osztrák-prosz hadsereggel. A környék minden fegyverfogható férfinépe résztvett a csatában. Hozzátartozóik, asszonyok és gyermekek félve hallgatták a messzehangzó folytonos ágyudörgést és találgatták, vajjon mi lesz az ütközet eredménye?

Ezalatt a csatatéren a székely tüzérség ugyancsak kitétt magáért. 36 ágyú dörgött szakadatlanul és ontotta tüzes golyóit az ellenséges osztrák-orosz sereg tömött soraira. Az ágyuk működését egy 36 éves, zömök természetű székely őrnagy irányította. Egyik ágyutól a másikig rohant állandóan lóháton, villogó szemmel nézve az ágyuk lövéseinek találatát. De egyszerre csak szörnyű dolgot láttak tűzérei. Őrnagyuk karját egy ellenséges ágyugolyó leszakította s szívébe hatolva, azonnal megölte.

A legközelebbi üteg tűzérei azonnal odarohantak. Egyik tiszt parancsot adott a már halt tűzérőrnagy elszállítására. Ugyanakkor azonban azt mondta a többi tűzereknek és katonáknak, hogy csak könnyű sebesülésről van szó. Attól félt, hogyha a székelyek megtudják az őrnagy elesését, elcsüggednek s az ellenség erővel vehet rajtuk.

Ki volt ez a székely tűzérőrnagy?

A hősi halált halt székely tűzérőrnagy Gábor Áron volt, a háromszéki székelység egyik legtehetségesebb képviselője. 1814-ben született Berecken, székely katonacsaládból. Atyja berecki főjegyző volt. Fiát a csíksomlyói gimnáziumban taníttatta. A kis székely fiút már itt erősen érdekelték a gépek és a gépekkel foglalkozó tudományok. Állandóan fúrt-faragott és mindig különböző találmányokon járt az esze. Szerette volna a gépeket és azok működését alaposan megtanulni. Sajnos, nem tanulhatott sokáig, mert katonacsaládból származott s akkor a székely határőr-ezred parancsnoksága a törvény szerint rendelkezhetett a katonacsaládok fiúgyermekével felett. Ezért mikor katonaköteles lett, nem tanulhatott tovább, mert az ezredpa-

rancsnokság visszarendelte a csíksomlyói gimnáziumból. Később Gábor Áront Gyulafehérvárra osztották be a tüzérséghez. Nem sok idő múlva Pestre, majd Bécsbe küldték. Képzhetjük, hogy a tanulmánygó fiatal székely katona milyen örömmel használta fel ezt az alkalmat. Megint rávetette magát az ágyuk tanulmányozására s állandóan az ágyuöntéssel, puskapor készítésével és más tüzérségi tanulmányokkal foglalkozott. De itt sem tanulhatott sokáig. Ezredéből hazarendelte s közönséges katonai szolgálatra osztotta be. Gábor Áron elkeseredése többször düh-kitörésekben robbant ki s ezért csak hamar — mint aki alkalmatlan a katonai szolgálatra — elbocsátott. Ekkor visszavonult birtokára, ahol tovább folytatta tüzérségi tanulmányait a Bécsből hozott könyvekből.

Mikor 1949-ban a magyarok szabadságuk védelmében fegyvert fogtak az osztrákok ellen, Puchner, erdélyi osztrák kormányzó felszólította a székelyeket, hogy hódoljanak meg az osztrák császárnak. A székelység egyrésze meg is hódolt, csak a háromszékiek nem. Apró harcok után Sepsiszentgyörgyre székely gyűlést hívtak össze, hogy a további ellenállásról, vagy kiegyezésről végleges határozatot hozzanak. A gyűlésen nyomott volt a hangulat, mert a székely tisztek kijelentették, hogy nincs ágyú és nincs puskapor s ezért nehezen lehet az osztrákok ellen harcolni. Ekkor felállott a gyűlésen jelenlévő Gábor Áron s azt mondta: „Van ágyú, van puskapor, még csak egy koppintás hiányzik az ágyú mozdo-nyán.” Valóban ő már pár hónappal azelőtt hozzáfogott titokban az ágyuöntéshez s két ágyuja majdnem készen volt. Pár nap múlva a hidvégi csatában ki is próbálták ezt a két ágyút s az ellenséget megverték. Ezután Gábor Áron Erdőfűlén, Kézdivásárhelyen és Szentkeresztbányán ágyu-műhelyeket állított fel, melyekben a magyar szabadságharc ideje alatt mintegy 60 ágyút öntött. Ezenkívül gondja volt megfelelő tüzér-csapat kiképzésére is. Ő maga minden nagyobb csatában résztvett s személyesen irányította a tűzereket. Így esett el 1849 július 2-án a kökösi hidnál. Elszomorodott tűzérei Eresztvényre vitték holttestét s ott a templom mellett temették el.

Mulató

RAGYOGÓ FÉNYEK.

Dús, érett vetések, itt-ott füves pásziák...
A kövér lucernát éppen most kaszálják.
Szikrázik a penge a Nap sugarától.
Vagy talán a munka szorgos buzgalmától?

Piros szoknyás lányok beálltak pipacsnál
A búzatáblába. Dalolva aratnak.
Szép, karesű derekuk ide-odahajló,
Kezükből mindegyre megvillan a sarló.

Fák felett tündököl a kis templom tornya
Mint a tetője szinezüsből volna.
Mint a éji csillag fényt hintene széjjél,
S biztatná a népet hívő reménységgel.

Sarló, kasza villan. A templom is fénylik.
Ragyogásuk feljut az Isten szeméig.
Emberkéz munkája s lelkek imaháza,
Csillog rólatok az áldás fényugára.

TELEKY DEZSŐ.

Mi mindentől függ az ember, állat és növény élete?

Az előzőkből láthattuk, hogy a föld anyaga szempontjából is minő változatos az élőlények élettere. Néhol azonban a változatosság gyarapodik azáltal, hogy a természet nagymennyiségű salétromot vagy konyhasót gyűjt össze, s így alkotja meg a szikeseket és sós helyeket. Ezekben kivész minden gazdasági növény és csak igen különös módon elváltozott u. n. sókedvelő növények telepedhetnek le ott. Másutt az összegyűlt víz lápsókat alkot, amelyekben mindenféle vízi növény és moha él. E növények, miután elpusztulnak és a vízbe feneklettek, helyükbe évről évre újabb növény nemzedék támad. Az alámerült növények tömegei számos emberöltő alatt kiszorítják a vizet és új talajt alakítanak ki. Ez

a turfa vagy tőzegtalaj, melyből igen sok van Csikmegyében és a Hargitában, de másutt is található. A turfa telején idővel rétek, szántóföldek keletkeznek, elfelejtve, hogy ott valaha mosásár vagy tó volt csak a tudós fűrője hozza fel a mélyből a régi tőzeg rétegeket s olvassa ki belőlük a hely régi történetét.

Nagy vonásokban beszámoltunk a természet azon erőiről és tényezőiről, amelyek befolyásolják a növények és az állatok életét, helyesebben, amelyektől minden élet függ. Földünk is született élte gyermekkorát, most talán delelő pontján van. Folytonosan változik tehát maga az a csodás változatosság is, amelyet földünkön tapasztalunk. Miután a természeti tényezőknek növények, állatok és mi emberek egyaránt egyszerű függvényei vagyunk szakadatlanul változunk mi is. Persze mindez az emberi élet időtartamához képest oly lassan történik, hogy valamelyes eltérés csak évezredek után vehető észre. Még az élőlények között is találunk olyan eseteket és viszonyokat, amelyeknek összes változásait egy, sőt néhány emberöltő sem képes összefoglalni. Ime néhány példa. A selyemlepke mindössze néhány hétig él. Ennek tehát jól megfigyelhetjük a tojását, a hernyó alakulását, a bebábozást végre magát a lepkét. A ténél él 25 évig, a varasbéka 40 évig, így ezeknél is, mint minden növényél és állatnál is, mely nem él többet mint az ember, jól megfigyelhetjük egész életük folyását. A sas 100 évig él, az elefánt 150-nél is tovább, a hattyú 300 évig él. De vágtak 400 éves tölgyfát, Észak-Amerikában pedig 5 ezer éves mamutfenyőt. Ezeknek a változásait egy ember már nem figyelheti meg. A rómaiak országa Krisztus előtt 753 táján keletkezett s végleg 1453-ban dőlt meg. Élt 2206 évet. Tehát csak a kortársak láthatták annak egykori ketté szakadását, avagy a megdőlését. Az ország egész életét csak nemzedék feljegyzéseiből és alkotásából, vagyis a történelemből tudhatjuk meg. Az élőlényeknél, a természetnek és tényezőinek változásait a föld és az élőlények történelméből vehetjük számon. A tudósok ezt a föld belsejében egymásra halmozott rétegekből, az

Minden magyar jegyezze jól meg, hogy a magyar egyházak biztosító intézete a
Minerva Biztosító Részvénytársaság
 Tehát magyar kötelesség biztosítását ide átadni.

azokban fennmaradt megkövesült állatokból és növényekből olvassák ki. Azonkívül, a mult változásai a növények, állatok és az emberek szervezetébe is be van írva, melyet az összehasonlító bonctan és fejlődéstudomány igen pontosan meg tud állapítani. De saját egyszerű eszünkkel is rájövünk a változások és átalakulások megtörté-
térére. Ha a Biblia szerint meggondoljuk, hogy Ádám és Éva ősszülők utódai között ma vannak eszkimók, rézbőrűek, fehérek, sárgák, szerecsenek és még sok mindenféle emberfajta, úgy ez nem lehetett máskép, minthogy az elszaporodott emberiség a földgolyó különböző természetű tájaira szórodott szét s ott lassankint különböző módon megváltozott.

(Vége.)

Nyárády Gyula.

Falusi históriák.

Nem régen találkoztam Vári István bátyánkkal. Kérdésemre elmondotta, hogy bizony már nyolevanhét évre tekint vissza, mire én tréfásan megjegyeztem, hogy akkor már csak tizenhárom év van hátra. Erre rám nézett, s elmosolyodott.

— Annyi volna, ha elég volna, csak hogy nekem nem igen lesz elég!

Erről a tősgyökeres székelyről hadd mondjak el néhány apró történetkét, úgy, amint azt részben tőle, részben falusfeleitől hallottam.

1. Mesturam jó tanácsa.

Az ezerkilencszázados évek elején elkeseredett választási küzdelem folyt a szövetségzett ellenzék és a kormánypárt között. A nyikómenti székelyfalvak megoszlottak, egyik részük a kormányt támogatja, ugynevezett jobbpárti, másik az ellenzékét találja támogatásra érdemesnek, ez a balpárt.

Vári Pista bátyánk és az ő bölcs előrelátásából faluja, Szentmiklós is jobbpártiak lettek. A Keresztur szomszédságában levő Rugonfalva azonban Jeddy Tamás tekintélyes földbirtokos vezetése alatt dühös balpárti volt. Hiszen a dolog azért rendben lett volna, a baj csupán ott volt, hogy Kereszturra, a választás székhelyére és vissza az út Rugonfalván át vezetett. Volt ugyan Rugonfalva alsó végétől egy út Nagykedé

felé s onnan Kiskedén át Szentmiklósra s az száraz időben járható is volt, de sáros időben bizony tengelyig sülyedt a kerék. A reggeli bevonulásnál nem volt baj, mert a szolgabíró egy szakasz huszárt küldött fedezetül a jobbpárti választók védelmére, azonban visszafelé Pista bátyánk többszöri kérésére is „elfelejtette“ a szakasz huszárt kíséretül kirendelni. Az esti szünetben hazatérő nyikómenti falvak választóhol vigan, hol aggodalmasan indultak el, aszerint, hogy kinek milyen toll volt a kalapjában, jobbpárti-e vagy balpárti.

— Tiszteletes ur, menjen előre, magát nem bántják tán s ha baj lesz, izenjen vissza! — adta ki a jelszót Pista bátyánk.

Elindultak. Elül a pap, utána egy jó puska-lövésnyire Pista bá. A rugonfalviak Jeddy Tamás vezetése alatt a templom körül „várták“ a szabályszerűen a jobbpártiakat. A pap nagynehezen keresztülvergődött nagy, erős lovaival a tömegen.

Mialatt a rugonfalviak figyelmét a pap lefoglalta, Pista bátyánk élt az alkalommal s falusfeleivel nagyhirtelen elsirült a mezei uton. A rugonfalviak ugyancsak vártak rájuk, hogy rajtuk töltsék ki azt is, amit papjuknál elmulasztottak, de hiába vártak.

Napok mulva tudták meg, hogy Pista bátyánk merre ment haza. Pár hétre rá Jeddy Tamás a szokott asztaltársaságával borozgatott egy kereszturi vendéglőben egy szombati hetivásait alkalmával.

Pista bátyánk is dolgavégeztével épen oda tért be, ahol Tamás ur vidám asztaltársaságával időzött.

— Hát Pista bá, kied mért tért ki a multkor hazamenet Nagykedé felé? — szólta rá általános figyelem közepette nyers hangon.

— Hát én azért, tekintetes ur, — felelt az lehajtott fejjel, — mert engem Tiboldi mesturam arra tanított volt az iskolában, hogy: „Borlond elől térj ki — s nem fog taszigálni.“

— No, Tamás, ezért szólhattál — hahó táztak körül az emberek.

2. Nem jó mindent elmondani.

Egy temetés alkalmával Pista bá — éppen a testvéröccsét temették — helyi szokás szerint a szomszédos községekből a temetésre eljött jó barátokat egy pohár borral akarta megkínálni, összehívta őket saját házához. A meghívottak között ott volt keresztfia is, aki a szomszéd kö-

ségből jött át a temetésre. Borozgatás közben haláláról, elmulásról beszélgettek. Pista bácsit is az elmulás gondolatai foglalkoztatták. Elmondta a társaságnak, hogy már két pappal beszélt, hogy halála esetén temessék el illő módon a temetési beszédjükben domborítsák ki a községi és egyházközségi életben kifejtett tevékenységét. Azonban mindkét pap meghalt, pedig egyig legalább is fia, a másik meg éppen unokája is lehetett volna, a mostani pap pedig még nem ismeri eléggé.

— Te, keresztfiam, — fordult a keresztfiá-

hoz kéréleg — arra kérélek, hogy aztán egyet-mást mondj el a papnak, hogy tudja, ki voltam én a községben meg az ekléziában.

Keresztfia, hogy az öreget megnyugtassa, erősen fogadkozott:

— Csak legyen nyugton keresztapám, mert én *mindent* elmondok a papnak.

Az öreg erre a kijelentésre elgondolkozik a kissé később odaszól a keresztfiának:

— Éppen *mindent* azért ne mondj el, mert úgy sem lesz jól

(Szentábrahám.)

Marosy Albert.

Apróságok • Adomák

Mandzsukuo gazdasági jelentősége.

Japán ázsiai terjeszkedése során Mandzsukuo területét teljesen fennhatósága alá hajtotta. Japán ezzel a világnak ásványi kincsekben egyik leggazdagabb területe felett szerzett fennhatóságot. Mandzsukuoiban nagyon sok aranybánya van. Több arany van ezen a területen, mint az egész régi Kinában. Az évi aranytermelés értéke, bár a termelés kezdetleges eszközökkel folyik, a mi pénzünkben kifejezve, ezermillió lejre tehető. Az országban nagyon sok szénbánya van. A széntelepek helyenként a föld felszínén vannak és így a bányászás nagyon könnyű. Érthető tehát, hogy a távolkeleti események alakulásában rendkívül nagy jelentőségűek az említett gazdasági körülmények.

Az erdő befolyása az éghajlatra.

Nagyobb erdőterületeknek a vidék éghajlatára fontos befolyása van. A nagyobb kiterjedésű erdők ugyanis kiegyenlítik a hőmérsékletet, felfogják a szeleket és párássá teszik a levegőt. Ilyen vidékeken a levegő mindig pormentes. Rendkívül nagy jelentőségű azonban az erdők szerepe

abban a tekintetben, hogy azok megakadályozzák a sziklákról a termőtalaj pusztulását. — Ha ugyanis nem borítja erdő a sziklás altalajú földeket, a vizek lehordják a termőtalajt és pusztakő marad a művelhető föld helyén. Szomorú példáját látjuk ennek a Földközi-tenger és az Adriai-tenger partvidékein, ahol az erdők kiirtása után óriási területek kopárosodtak el.

Nyolcszázharmincöt kilométer óránként!

A repülőgépek teljesítményeinek fejlődéséről nagyon gyakran számolnak be. Legutóbb közöltük, hogy a német katonai repülőgépek legújabb formái eddig el nem ért sebességgel repülnek. A német repülőgépek azonban rövid ideig tartották az elsőséget. Az angol hadsereg számára olyan gyors repülőgépeket gyártottak, hogy azok minden eddigi harci repülőgépnél sebesebben repülnek. Óránként 835 kilométer utat tudnak berepülni.

Milyen hosszú életűek a fák?

A növények általában hosszabb életűek, mint az állatok. Különösen a fák körében találunk rendkívül magas életkorúakat. A forró földöv alatt élő *majomkenyér fa* 5 ezer éves kort is elér. Az amerikai *ma-*

mutfenyő 4 ezer esztendeig él, A ciprusfa 3 ezer, a tölgy 2 ezer, a hárs 1200, a bükk 1000 éves kort ér meg. A veresfenyő 600 éves koráig él. Ugyanígyen életkort ér meg a tiszafa. A jegenyefenyő 400 éves kort is megérhet. Európában a legöregebb fának a Skóciában levő tiszafákat tartják. Ezeknek életkora 600 év körül van.

A művelési növények közül legmagasabb életkort a szőlő érhet meg. Megfelelő ápolással a szőlőtőke 120 évig is él.

Régebb a pompa volt a fontos — ma az egészség!

Izabella spanyol hercegnőnek 6 éves korában 34 drágagyöngygyel kivarrt selyemruhája volt. Ezenkívül sok ékszer tette még diszesebbé öltözkését. Ezzel szemben a kis hercegnőnek csupán három inge volt. Sokkal egészségesebb és hasznosabb lett volna, ha csak három selyemruhája és 34 inge lett volna!

Kettős könyvelés.

— Felir mindig mindent, amit kiad?

— Nem, csak a hónap elején.

— És később?

— A hónap végén a hitelezőim irják fel...

Tanácsadó

Azon előfizetőink részére, akik bármely ügyből kifolyólag tanácsra szorulnak, ezen rovatunkban készségesen megadjuk a választ. Tekintettel arra, hogy szakértőinknek a tanácsadásért fizetnünk kell, felkérjük olvasóinkat, hogy a beküldött tanácskérő levélhez mellékeljenek 20 lejt (orvosi tanácsokért 30 lejt), könnyebbség okáért bélyegben. A tanácsadás költségeit mi nem fedezhetjük. Ha a választ levélben kívánják, ezenfelül még külön portódíj is beküldendő. Csak azokra a levelekre válaszolunk, amelyekhez a 20 lejt is csatolva van. Fenntartjuk azonban azt a jogot, hogy olyan levelekre amelyek közérdekűek, a választ lapunkban adjuk meg.

F. I. Paradicsomot, cellert, paprikát még július elején is palántolhat, hogyha a palántok elég erőteljesek. Bőséges öntözés és szakszerű gondozás mellett augusztus végére teremni kezdenek.

Kertész. A stuttgarti kertészeti kiállítás október hónap végéig lesz nyitva. Az év minden szakában mutatnak be ujdonságokat. A kiállítás látogatói különböző kedvezményeket élveznek. Ezek közül csupán azt említjük meg, hogy a német vasutak a kiállítás látogatóinak 60 százalékos utazási kedvezményt biztosítanak. Forduljon egyébként valamelyik utazási irodához, onnan bővebb felvilágosítással szolgálnak.

B. I. A Napból valóban kerülnek anyagi részecskék a Föld légkörébe. Ezeket a részecskéket azonban nem a Nap kitörései dobják a Föld légköréig. A Napból hozzánk került apró porszemecskéket a Nap sugárzó ereje, vagyis erős fénye juttatja a Föld felső légkörébe. Ezek okozzák például az Északi-fényeket.

F. K. A fogadást elvesztette, mert Magyarországon van olyan hegyesűcs, amely kétezer méternél magasabb. Az Északkeleti Kárpátokban levő Hoverla-csúcs 2057 méter magas. A háboru előtti Magyarországon a legmagasabb hegyesűcs a Magas Tátrában levő Gerlachfalvi vagy Ferenc József-csúcs volt. Ennek magassága 2663 méter.

L. I. Sok embernél jelentkezik nyáron a felfuvódás kellemetlen tünete. A nyers gyümölcs és a friss főzelék ugyanis nagyon sok embernél vált ki felfuvódást. Különösen a hüvelyesek, a karalábé- és káposztafélék okozták ezt a kellemetlen tünetet. Nagyon sokféle szert ajánlanak felfuvódás ellen. Kitűnően bevált háziszser a fodormentából készült tea.

Laptulajdonos: Magyar Nép R. T.
Főszerkesztő: Gyallay Domokos.
Felelős szerkesztő és ügyv. igazgató:
dr. Szász Ferenc.

Apróhirdetések

Minden szó 4, vastagabb betűvel 8 lejt. Legkisebb hirdetés 50 lejt. Állástkeresők részére 20 szóig 40 lejt. — Előfizetőinknek minden szó 3, vastagabb betűvel 6 lejt. Az apróhirdetési díj előre fizetendő. Jelígis leveleket csak a portó beküldése esetén továbbítunk. Ugyisint az érdeklődésekre is csak úgy adunk választ, ha a válasz lev. lapot mellékelik, vagy bélyegben küldik be a portóköltséget.

43 éves gépész a cséplési szektorra állást keres nyersolaj, benzín, gáz, traktor vagy lokomobilhoz. Megfelelő garanciával rendelkezem. Gergely Ferenc Comanesti-Homoródkeménfalva, p. u. Martinus, jud. Odorheiu.

Műlép hengerpréssén készítve
kilója 240 lejt.

Salakmentes viaszt átdolgozok
25% levonással vagy kilónként
35 lejt ráfizetés ellenében.
Csomagolás díjtalan.

Tóth István méhésze Cluj,
Calea Regele Carol II. Nr. 41-74

Szerkesztői üzenetek

Alább felsoroltaknak köszönetet mondunk a bejelentett új előfizetőkért.

B. Gy. Tatrang. V. B. S. Keresztvár, Sz. J. Tulka. T. J. Kolopodia.

ELŐFIZETŐINKHEZ!
Finczeffy Sándor megbízottunk, aki ezidőszereint Háromszék megyében végez lapunk érdekében munkát, a legközelebbi napokban a megyének sepsiszentgyörgyi és báróti járásait keresi fel. Felkérjük mindazon előfizetőinket, akik az említett járásokban laknak, hogy megbízottunk megjelenése alkalmával szíveskedjenek a feltüntetett hátrálékos összeget szabályszerű nyugta ellenében kifizetni. Ismételten közöljük, hogy azon előfizetőinket, akikhez nem tudunk ez alkalommal megbízottunkat küldeni, postautalványon szelítjük fel és felkérjük, hogy a feltüntetett összeget ugyanazon postautalvány felhasználásával küldjék be kiadóhivatalunkhoz.

A következő befolyt pénzeket nyugtázzuk: S. L. Tamásda előfizetése 1939 július hó 1-ig rendben van. T. F. Izgar 155, özv. D. L. Bethlenszentmiklós 155, F. B. Alcsil 155, D. L. Kispereg 240, K. J. Kövesegyháza 155, B. S. Magyarcséke 280, Hitsz. Gyergyószentmiklós 155, R. I. Zajzon 150, N. B. Gyergyószentmiklós 186, K. D. Bikfalva 155, B. M. Ip 50, B. I. Mezőzáh 85, Sz. I. Bodfalu 155, R. J. Felsőtelek 155, S. J. Lonyaitelep 155, G. T. Firtosmartonos 150, P. J. Nagykaroly 200 (kérese szerint elintézve), G. S. Bihardiószög 155, V. D. Székelyszentmiklós 155 lejt.

Minerva Rt. nyomdája Kolozsvár.
Serv. Cen. C. VI. A. Bun de imprimat.

Székely búcsú.

Ez a gyönyörű kép a székelyudvarhelyi úrnapi búcsú résztvevőit ábrázolja. Háttérben a fenyves erdő, a fölvonulásban derék, szálás férfiak, értelmes, nyiltarcu gyermekek, fehérkendős nők: igazi székely életkép!

Nagy elismerés illeti Kovács István fényképező mestert, aki a székely élet nemes megnyilatkozásait ilyen megkapó szépséggel tudja elénk állítani.

Tanuld meg!

Házi gyógyfürdők.

A gyógyító növényekből készített főzetek külső és belső alkalmazásra nagyon jól beválnak. Ez alkalommal röviden néhány olyan növényből készíthető gyógyfürdőről emlékezzünk meg, amely növényeket most jól lehet gyűjteni.

A székfűvirágból készült tea, továbbá a székfűvirág főzete, mint külső borogatás, minden gyulladásos betegségnél kipróbált, jó szer. Sőt legutóbb a tudományos kutatások is igazolták, hogy a székfűvirágban valóban olyan anyag van, amely mindenféle gyulladásnak kitünő ellenszere. A székfűvirágból készített fürdő női bajoknál, gennyes, vagy rosszul gyógyuló sebeknél, továbbá reumánál kitünően beválik.

A fodomentából készült fürdő különösen ülőfürdőnek használható jó eredménnyel. Rendkívül üdítő hatása, megnyugtató az idegeket.

A kakukkfűből készült fürdő olyan esetekben alkalmazható, mint a székfűvirágfürdő. A kakukkfűből készült fürdő igen jó hatással van lázas betegségek esetén.

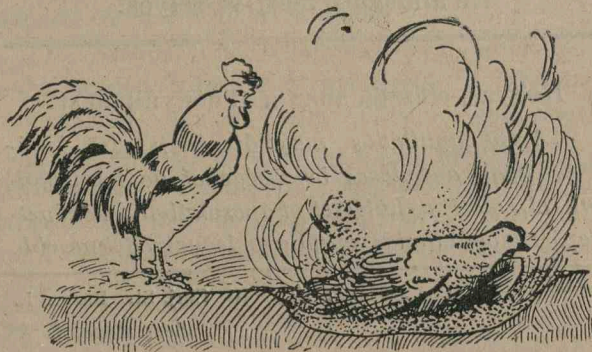
A szénamurva-fürdő kitünő hatása reumánál, köszvénynél, vese-, hólyag- és altesti bajoknál. Használják idegesség esetén is. Vízértáguláskor a szénamurva-fürdő elsőrangú hatása.

Jó fürdőt lehet készíteni zabszalmából. Vese-, hólyag és hüléses bajok ellen használják. Beválik kiütéseknél és lábizzadás ellen is.

A fürdőkhöz tett korpá, különösen reumánál, köszvénynél és bőrbajoknál növeli a hatást.

A porfürdő jelentősége a baromfiudvarban.

A tyukok nagyon sokat szenvednek az apró élősdiek miatt. Ennek következtében lesaványodnak és rosszul tojnak. A bajon könnyű segíteni, hogyha állandó porfürdőt készítünk a tyukok számára. A porfürdőt esőtől védett helyen létesítsük, tehát széles eresz vagy fedél alatt. A földbe kis árkot ásunk és ebbe homokot rakunk. A homokba kevés hamut és esetleg egy kanál kénvirágot vegyítünk. A porfürdőt a tyukok rendkívül szeretik.

Dalos madár, dalos madár,
Érted van a lombos határ,
Szorgos ember, dolgos ember,
Töltsd be te is énekeddel.

Vigyázz magadra!

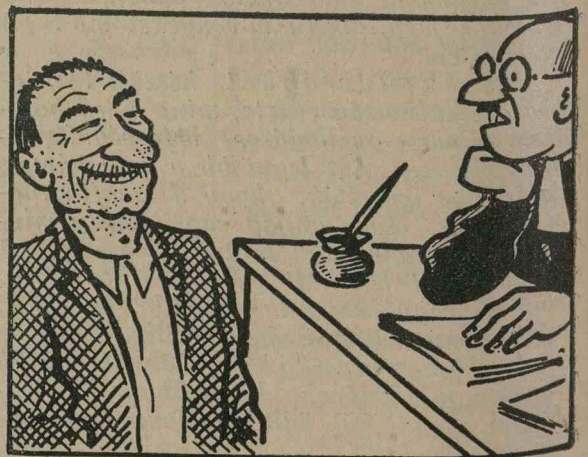

Kocsiúton ne beszéljess,
Ne álldogálj, mert veszélyes!

Hogyan előzzük meg a tüdőgyulladást?

A tüdőgyulladás megelőzésének első feltétele, hogy a hüléses betegségeket ne hanyagoljuk el, mert a hüléssel kapcsolatban bekövetkező tüdőgyulladás mindig a legveszedelmesebb.

Azt szokták mondani, hogy az a beteg, aki a hüléssel járó tüdőgyulladással fennjár és a saját lábán megy be a kórházba, az többé nem jön ki onnan. Tehát vegyük komolyan a meghülést, jeküdjünk le és hívjunk orvost. Emellett rendkívül vigyázzunk arra, hogy ne érintkezzünk közvetlenül a tüdőgyulladásos beteggel. A beteg váladéka ugyanis fertőz. A kórokozót azok is tovább tudják terjeszteni, akik tüdőgyulladásos beteget ápolnak. Nem kell külön hangsúlyozni, hogy a tüdőgyulladásból való felépülés után fertőtlenítsük és gondosan tisztítsuk meg azokat a tárgyakat, amelyek a beteggel érintkeznek. Ne felejtjük el sohasem, hogy a tüdőgyulladás igen sok esetben halálos betegség!

Biró: Egyedül követte el a lopást?

Tolvaj: Teljesen egyedül. Nem bizom én cimborában, mert teccik tudni, manapság nagyon kevés a becsületes ember.